

COÖRDINATIE Voor de opheffing van de blokkade tegen COORDINATION Pour la levée du blocus contre 	Antwoorden van minister van Financiën, Jan Jambon op de parlementaire vragen van Els Van Hoof (CD&V) en Meyrem Almaci (Groen) Juni – juli 2025
---	--

I. Parlementaire vraag van Els Van Hoof aan Minister Jambon

Schriftelijke vraag en antwoord nr : 0234 - Zittingsperiode : 56

Auteur	Els Van Hoof, cd&v (06852)
Departement	Vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen
Sub-departement	Financiën, Pensioenen, Nat. Loterij, FCI
Titel	De Amerikaanse blokkade tegen Cuba.
Datum indiening	20/05/2025
Taal	N
Status vraag	Antwoorden ontvangen
Termijndatum	24/06/2025
Vraag	Op 30 oktober 2024 veroordeelde de algemene vergadering van de Verenigde Naties opnieuw de VS-blokkade tegen Cuba. België, samen met de ganse Europese Unie, heeft de VS-blokkade tegen Cuba steeds aangekaart, mede omdat de extraterritoriale clausules van de wet Helms-Burton ook de vrije economische relaties van Europese bedrijven en burgers met Cuba ernstig schaden. Als reactie op de extraterritoriale werking van wetgeving van derde staten, waaronder de Amerikaanse wetgeving rond Cuba, werd op Europees niveau het zogenaamde Blocking Statute aangenomen (Verordening (EG) nr. 2271/96 van de Raad van 22 november 1996). Deze verordening bevat een verbod voor EU-operatoren om gehoor te geven aan enige vereiste of verbod voortvloeiend uit de desbetreffende buitenlandse extraterritoriale wetgeving. Wel kan via de Europese Commissie in bepaalde gevallen een autorisatie gevraagd worden om de wetgeving toch na te leven. Volgens de "Coördinatie voor de opheffing van de blokkade tegen Cuba" zouden enkele banken in ons land echter, in strijd met het Blocking Statute, toch gehoor geven aan de extraterritoriale wetgeving van de Verenigde Staten rond Cuba. Zo zouden de meeste Belgische banken betalingen naar Cuba, maar ook deze met vermelding van het woord "Cuba" in de naam van de begunstigde of in de mededeling weigeren. Met name BNP-Paribas en ING zouden dit hebben verantwoord door te verwijzen naar de VS-sanctieregels. 1. Bent u op de hoogte van deze problematiek? Welke maatregelen zult u nemen om banken aan te sporen hun beleid te verfijnen en hun verplichtingen onder het Blocking Statute correct na te leven? 2. Heeft u weet van Belgische banken die bij de Europese Commissie een uitzondering op de naleving van het Blocking Statute hebben aangevraagd en gekregen?
Status Publicatie antwoord	1 réponse normale - normaal antwoord - Gepubliceerd antwoord B017

Publicatiedatum
Antwoord

27/06/2025, 20242025

1. De relatie tussen een cliënt en zijn financiële instelling is van contractuele aard en de cliënt moet rekening houden met de algemene voorwaarden van dat contract. De richtlijnen van bepaalde financiële instellingen worden bepaald door hun moedermaatschappij, die in het algemeen gevestigd is buiten België. "Coördinatie voor de opheffing van de blokkade tegen Cuba" en "Vrienden van Cuba" hebben de aandacht reeds gevestigd op dit complexe probleem. De Algemene Administratie van de Thesaurie stelt alles in het werk om samen met de financiële instellingen, hun moederonderneming en de bevoegde autoriteiten van de moedermaatschappijen een pragmatische oplossing te vinden. Op dit moment is niet vastgesteld dat deze banken de wet- en regelgeving daadwerkelijk toepassen als bedoeld in de **bijlage bij artikel 1 van Europese Verordening (EG) nr. 2271/96**. In hun algemene voorwaarden worden, naast de andere sancties en embargo's, alleen OFAC-sancties vermeld zonder nadere details.

2. Artikel 5, lid 2, van Europese Verordening nr. 2271/96 voorziet in het recht van een natuurlijke of rechtspersoon om de Europese Commissie te verzoeken om toestemming voor de naleving van extraterritoriale wetgeving wanneer niet-naleving van die wetgeving ernstige schade zou toebrengen aan zijn eigen belangen of die van de Unie. Tot op heden is de Algemene Administratie van de Thesaurie niet op de hoogte van bestaande aanvragen of vergunningen uitgevaardigd door de Europese Commissie.

REPONSE

1. Les relations entre un client et son établissement financier sont d'ordre contractuel et le client doit prendre en compte les conditions générales applicables à son contrat. Les directives de certains établissements financiers sont édictées par leur maison mère, qui est généralement établie hors de la Belgique.

"Coördinatie voor de opheffing van de blokkade tegen Cuba" et "Vrienden van Cuba" ont déjà attiré l'attention sur cette problématique complexe. L'Administration générale de la Trésorerie met tout en œuvre pour trouver une solution pragmatique avec les établissements financiers, leur maison mère et les autorités compétentes des maisons mères. Actuellement, il n'est pas établi que ces banques appliquent effectivement les lois/règlements visés à l'annexe de l'article 1er du règlement européen 2271/96. Dans leurs conditions générales, outre les autres sanctions/embargos, seules les sanctions OFAC sont mentionnées sans autres précisions.

2. L'alinéa 2 de l'article 5 du règlement européen °2271/96 prévoit le droit, pour une personne physique ou morale, de demander l'autorisation auprès de la Commission Parlementaire vraag nr. 234 van 20/05/2025, gesteld door mevrouw VAN HOOFF Els, Volksvertegenwoordiger, aan de Vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen, de heer Jan Jambon européenne de se conformer à une législation extraterritoriale dans le cas où le nonrespect de celle-ci causerait un dommage grave lésant ses propres intérêts ou ceux de l'Union.

A ce jour, l'Administration générale de la Trésorerie n'a pas connaissance de demandes formulées auprès de ou d'autorisations obtenues de la part de la Commission européenne.

Vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen,

II. Parlementaire vraag van Meyrem Almaci aan minister Jambon

08/07/2025 CRIV 56 COM 161 KAMER-2E ZITTING VAN DE 56E

ZITTINGSPERIODE 2024 2025 CHAMBRE-2E SESSION DE LA 56E LÉGISLATURE 10 mensen en verenigingen.

06 Vraag van Meyrem Almaci aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De weigering van banken om rekeningen te openen en verrichtingen met bepaalde landen uit te voeren" (56005986C)

06 Question de Meyrem Almaci à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Le refus des banques d'ouvrir des comptes et d'exécuter des opérations avec certains pays" (56005986C)

06.01 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen):

Mijnheer de minister, een aantal banken weigert systematisch betalingen aan bepaalde landen, bijvoorbeeld Syrië, Somalië, Sierra-Leone, Cuba en Afghanistan. Natuurlijk is het merendeel van die landen politiek niet al te stabiel. Tegen Cuba heeft de Verenigde Staten een boycot uitgevaardigd, maar de EU en ons land niet. Ook worden rekeningen geweigerd aan etnisch-culturele organisaties die hier in België werken met doelgroepen uit die bepaalde landen. In Antwerpen krijg ik daarover heel wat klachten van koepelorganisaties.

Wat betreft Cuba en Afghanistan wordt de VS-blokkade gevolgd, wat opmerkelijk is. Sommige banken zeggen ook openlijk dat ze dat doen omdat de VS dat ook doen. Dan rijst natuurlijk de vraag wie in ons land de wet bepaalt. Het is toch redelijk ongezien. Een betaling van een Belgische rekening naar een andere Belgische rekening die geweigerd wordt, enkel en alleen omdat het woord Cuba in het mededelingenveld staat, dat is toch wel bijzonder. Zowel BNP Paribas, waarin ons land aandeelhouder is, als andere banken geven dat openlijk toe.

Ik ben het er mee eens dat preventiebeleid tegen witwassen en de steun aan terrorisme ongelooflijk belangrijk is. Ik zal daar ook steeds pleitbezorger voor zijn. Het wordt echter problematisch wanneer mensen louter op basis van hun achtergrond, hun organisatie of hun doelgroep de facto uitgesloten worden. Soms krijgen mensen die persoonlijk klant zijn niet de mogelijkheid om voor een vereniging een bankrekening te openen. Soms worden bestaande samenwerkingen zelfs gewoon stopgezet.

Bent u hiervan op de hoogte? Staat dit op uw radar?

Zult u maatregelen nemen om met de Belgische banken te overleggen, zodat hun preventiebeleid verfijnd wordt en mensen niet de facto op voorhand uitgesloten worden op basis van een woord in een overschrijving, vanwege een doelgroep die wordt bediend of vanwege iemands achtergrond, zodat betalingen en overschrijvingen niet de facto op voorhand geblokkeerd worden en het openen van rekeningen onmogelijk is louter vanwege die redenen? Er moet voor worden gezorgd dat die banken het beleid correct uitvoeren en niet op een manier die leidt tot discriminatie of uitsluiting van

06.02 Minister Jan Jambon:

Mevrouw Almaci, de Nationale Bank van België is zich volledig bewust van de uitdagingen die het fenomeen derisking met zich meebrengt en heeft deze problematiek al enkele jaren geleden geïdentificeerd en concrete maatregelen genomen om er adequaat op in te spelen. De Nationale

Bank publiceerde in 2022 een specifieke **rondzendbrief**, waarin de financiële instellingen worden herinnerd aan hun verplichtingen inzake risicobeheer. Daarbij wordt benadrukt dat het weigeren of het beëindigen van zakelijke relaties niet uitsluitend op algemene criteria mag worden gebaseerd, maar wel op een individuele en evenredige risicobeoordeling.

Dan zijn er ook de **controleacties**. De Nationale Bank voerde gerichte inspecties uit bij bepaalde onderworpen entiteiten om na te gaan hoe zij hun beleid inzake de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme toepassen, in het bijzonder in de context van derisking. Deze inspecties werden door de diensten nauwlettend bij de betrokken instellingen opgevolgd.

Wat betreft de **sensibilisering** van de sector, de Nationale Bank nam deel aan verschillende conferenties en uitwisselingen met beroepsfederaties uit de financiële sector met het oog op het bevorderen van een evenwichtige aanpak van risicobeheer, die voldoet aan de vereisten van de SWG/FT-wetgeving.

Tot slot is er de voortdurende opvolging. Het deriskingfenomeen blijft een aandachtspunt binnen het toezicht van de Nationale Bank en is opgenomen in de controleplannen en de regelmatige dialoog met de financiële instellingen.

06.03 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen):

Dank u wel voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik ben uiteraard op de hoogte van de inspanningen die de Nationale Bank levert, maar een aangekondigde of een regelmatige inspectie is niet hetzelfde als **mystery shopping**. Als de klachten zo blijven binnenkomen en het overduidelijk is dat mensen op basis van hun naam, doelgroep of werking worden geweigerd en als zo veel mensen en verenigingen hierover klagen, dan rijst toch de vraag of er geen andere maatregelen moeten worden genomen.

Voor mij is het nu echt tijd voor mystery shopping, zoals dat ook gebeurt in het kader van beleggingsprofielen naar aanleiding van de MiFIDregeling en zoals minister Clarinval dat in zijn beleidsnota aankondigde voor de grote platformen. Ik denk dat dit ook een oplossing voor deze problematiek zou kunnen zijn. Ik zou het appreciëren als u dat bij de Nationale Bank op tafel zou leggen.

De omvang van het aantal klachten dat ik ontvang is aanzienlijk. Ik wil ze u ook discreet bezorgen. Het is echt een lange lijst van organisaties, alleen al in Antwerpen, waarvan ik er verschillende persoonlijk ken. U kent er zelf ook. U hebt er als ministerpresident zelfs een aantal bezocht.

Dit is een pleidooi voor een goed beleid inzake derisking, dat tegelijkertijd ook fijnmazig is. Dat is waartoe de wetgever zich heeft geëngageerd en waartoe de inspecties van de Nationale Bank dienen. Dat is ook waartoe de sector zich zegt te engageren. Het is duidelijk dat de herinnering en de inspecties op zich niet volstaan. Dat is althans mijn vaststelling op basis van de signalen die ik vandaag ontvang. Over dus naar mystery shopping en naar meer adequate maatregelen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos

III. Bijlage, waarnaar minister Jambon verwijst in zijn antwoord aan Els Van Hoof.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A31996R2271>

WETTELIJKE EN BESTUURSRECHTELIJKE BEPALINGEN EN ANDERE RECHTSVOORSCHRIFTEN

(1) bedoeld in artikel 1

LAND: VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA

WETTEN (ACTS)

1. "National Defense Authorization Act for Fiscal Year 1993", Title XVII - "Cuban Democracy Act 1992", sections 1704 and 1706

Vereiste naleving:

Deze eisen zijn opgenomen in titel I van de "Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act of 1996", zie hieronder.

Mogelijke schade voor de EU-belangen:

De financiële sancties waaraan men zich blootstelt zijn nu opgenomen in de "Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act of 1996", zie hieronder.

2. "Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act of 1996"

Titel I

Vereiste naleving:

Naleving van het door de Verenigde Staten tegen Cuba ingestelde economisch en financieel embargo door, onder andere, goederen of diensten van Cubaanse oorsprong of die materiaal of goederen bevatten welke van oorsprong zijn uit Cuba niet hetzij rechtstreeks, hetzij via derde landen, naar de Verenigde Staten uit te voeren, niet te handelen in goederen die zich op Cuba bevinden of bevonden hebben dan wel uit of via Cuba vervoerd zijn, geen van Cuba afkomstige suiker naar de Verenigde Staten weder uit te voeren zonder kennisgeving door de bevoegde nationale autoriteiten van de exporteur of geen suikerprodukten in de Verenigde Staten in te voeren zonder de garantie dat die produkten geen produkten van Cuba zijn, door Cubaanse activa en financiële transacties met Cuba te bevriezen.

Mogelijke schade voor de EU-belangen:

Verbod om een vaartuig of luchtvaartuig waar ook in de Verenigde Staten te laden of te lossen, of een Amerikaanse haven of luchthaven aan te doen; weigering om goederen of diensten van oorsprong uit Cuba in te voeren en goederen of diensten van oorsprong uit de Verenigde Staten naar Cuba uit te voeren, blokkering van financiële transacties waarbij Cuba betrokken is.

Titel III en titel IV

Vereiste naleving:

Een einde maken aan "handel" in eigendommen die vroeger toebehoorden aan Amerikaanse onderdanen (met inbegrip van Cubanen die de Amerikaanse nationaliteit hebben verkregen) en die door het Cubaanse regime onteigend zijn. (Onder handel wordt verstaan: gebruik, verkoop, overdracht, controle, beheer en andere activiteit ten voordele van een bepaalde persoon).

Mogelijke schade voor de EU-belangen:

Rechtszaken in de Verenigde Staten, gebaseerd op reeds ontstane aansprakelijkheid, tegen EU-burgers of ondernemingen die betrokken zijn bij handelstransacties, leidend tot vonnissen/beslissingen om (meervoudige) schadevergoeding aan de Amerikaanse partij te

betalen. Weigering van toegang tot de Verenigde Staten aan personen die betrokken zij bij handelstransacties, met inbegrip van hun echtgenoten, minderjarige kinderen en vertegenwoordigers.
